Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

HE 99/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi esitutkintalain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esityksen mukaan kansallinen lainsäädäntömme pääosin täyttää avustajadirektiivin vaatimukset. Esityksen mukaan ehdotetut lainsäädännön muutokset eivät merkittävästi vaikuttaisi esitutkintaviranomaisten tai tuomioistuinten tehtäviin tai työmäärään, eikä esityksellä olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Sisäministeriö on asian aikaisemmassa valmistelussa kiinnittänyt huomioita vain alla esitettyyn kohtaan avustajan osallistumisesta muulla tavoin kuulustelun kulkuun.

Esitutkintalain 4 luvun 17 §:ään esitetään tehtäväksi lisäys avustajan kuulusteluun osallistumisesta. Voimassa olevassa pykälässä säädetään kysymysten tekemisestä kuulusteltavalle. Pykälään on ehdotettu muutosdirektiivin 3 artiklan 3 kohdan b alakohdan edellyttämällä tavalla, että siinä säädettäisiin myös avustajan muusta osallistumisesta kuulusteluun kuin kysymysten tekemisestä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi, että kuulusteltavan avustaja voisi myös muulla tavoin osallistua kuulusteluun, jos päämiehen oikeuksien valvominen sitä edellyttäisi.

Avustajan tehtävänä on valvoa päämiehensä oikeuksia kuulustelun aikana ja valvoa, että kuulustelu suoritetaan asianmukaisesti. Pykälän mukaan avustaja voisi kuulustelun aikana esimerkiksi tehdä huomautuksia, jos se olisi itsekriminointisuojan turvaamiseksi tarpeen tai jos kuulustelussa käytettäisiin 5 §:ssä tarkoitettuja sopimattomia keinoja tai menettelytapoja.

Sisäministeriön poliisiosaston mielestä ehdotetun pykälän perusteluissa on huomioitu se seikka, että rikoksesta epäillyllä on oikeus olla myötävaikuttamatta syyllisyytensä selvittämisen ja oikeus olla vastaamatta hänelle esitettyihin kysymyksiin. Avustaja voisi tarvittaessa huomauttaa päämiehelleen tästä oikeudesta. Muutoksen perusteluissa on kuitenkin olennaista se, että säännöksellä ei muutettaisi vakiintunutta tulkintaa, jonka mukaan avustaja ei saa vastata päämiehelleen esitettyyn kysymykseen eikä pyrkiä ohjailemaan kertomusta tai vastauksia.

Sisäministeriö pitää ehdotettuja lakimuutoksia perusteltuina ja kannatettavina.

Poliisitarkastaja Juha Paukkunen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 07.09.2016 klo 15:25. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Postiosoite:
Sisäministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoitteet:
Erottajankatu 2
Helsinki

Puhelin:
Vaihde
0295 480 171
Faksi:
09 1604 4635

Virkasähköpostiosoite:
kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

07.09.2016

Jakelu Lakivaliokunta

Tiedoksi Paula Risikko
Päivi Nerg
Emma Hannonen
Juuso Rönnholm
Kauko Aaltomaa
Sanna Heikinheimo
Anja Sademies, Tiina Landström, Riitta Joensuu, Annamaija Vihervirta
oikeus@intermin.fi
poliisiosaston lainsäädäntöyksikkö